

Herentals heeft er een keizer bij

Naar traditie en oude geplogenheden werd door de aloude St.-Sebastiaansgilde onlangs de driejaarlijkse koningsschieting gehouden. Deze schieting, die plaatsvond in het Bloso-Rijkssportcentrum, kreeg een apart tintje mee omdat dit jaar, voor de allereerste keer in de geschiedenis van de Gilde, een keizer kon gekroond worden.

Deze eer viel te beurt aan de 58-jarige Rik Van Dijk, die meteen de derde keizer van Herentals wordt, naast Rik Van Looy en de 102-jarige Jef Van Den Bulck.

Volgens opzoekingen en enkele oude geschriften werd 1404 vastgesteld als het oprichtingsjaar van de aloude Sint-Sebastiaansgilde van Herentals, niettegenstaande in een brief uit 1384 over het beleg van het kasteel van Gaasbeek, reeds medling werd gemaakt van een Herentalse gilde.

Net zoals al de andere gilden in de Kempen werd de Sint-Sebastiaansgilde opgericht als een soort burgerbescherming, waarvan de leden zich specialiseerden in het boogschieten. Door de jaren heen ontstonden uit deze activiteit boogschietwedstrijden, het zogenaamde gaaischieten.

De gaai werd op de kerktoeren gebonden en de notabelen van de stad werden uitgenodigd om het eerste schot te doen. Ook de pastoor werd gevraagd zijn kans te wagen, wat meteen een eig diplomatische oplossing was in geval de kerktoeren zou beschadigd worden bij het gaaischieten.

Koning en keizer

Het gaaischieten is een vaste activiteit gebleven van de gilde

maar in later tijden werd wel gebruik gemaakt van een vaste wip. De gildekaart, met de statuten van de gilde, schrijft een driejaarlijkse koningsschieting voor. De bedoeling van deze wedstrijd is om, naast de notabelen die het bestuur van de gilde vormden, ook een afgevaardigde van het gewone volk in deze raad te laten zetelen.

De winnaar van deze boogschiet-

wedstrijd wordt tot koning gekroond en is meteen de tweede hoogste in rang bij de gilde. Wie in drie opeenvolgende koningsschietingen winnaar wordt, brengt het zelfs tot keizer, een titel voor het leven. De wedstrijd is enkel toegankelijk voor de gildebroeders, die allen moeten deelnemen, de gildezusters daarentegen mogen zelfs niet aanwezig zijn.

Het koningsschieten is slechts één van de oude tradities, die in ere gehouden worden door de Sint-Sebastiaansgilde. De groep treedt regelmatig naar buiten als volksdansgroep en houdt zich strikt aan de traditionele klederdracht. De Sint-Sebastiaansgilde staat verder ook in voor de jaarlijkse processie op het Begijnhof, waar de Gildekamer gelegen is.

Ook poppenmakerij valt onder de activiteiten van de groep. De gildebroeders trekken wekelijks naar het Bloso-Sportcentrum voor de boogschiettrainingen, die geleid worden door François Stuyckens.

Keizer Rik

Rik Van Dijk is een erg gekende figuur in het Herentalse. Van 1935 tot 1952 maakte hij deel uit van het eerste elftal. Daarna schakelde hij over op biljarten. In 1972 werd hij kampioen van België in de discipline driebanden — eerste klasse. Het biljarten is ondertussen zowat een familiesport geworden, daar zoon Robert onlangs eveneens de titel van Kampioen van België in de wacht sleepte.

In 1971 werd Rik aspirant-lid van de Sint-Sebastiaansgilde. Zijn beëdiging als gildebroeder volgde op 5 maart 1972. Drie maanden later nam hij deel aan zijn eerste koningsschieting, die hij ook meteen won, evenals de koningsschietingen in 1978, 1981 en 1984. In 1975 ging de overwinning naar penningmeester Viktor Heymans.

De kroning van Rik tot keizer is voor de gilde van Herentals uiteraard een afdoende reden om uitgebreid feest te vieren, een activiteit die de gildebroeders en -zusters wel ligt. Ook het gemeentebestuur wil deelnemen in de feestvreugde en staat erop de Keizer met zijn gevolg op het stadhuis te ontvangen op zaterdag 12 mei te 11 uur.

Rik Van Dijk mag zich de derde keizer van Herentals noemen.

Koningschiëting Sint-Sebastiaansgilde

Rik Van Dijk nieuwe Keizer van Herentals

Naast Rik Van Looy, de alomgekende wielkeizer, en Jefke Van Den Bulck, Keizer van de carnavalsgroep de Klokkeverters, bezit Herentals een derde keizer in de persoon van Rik Van Dijk, die zich op de jongste driejaarlijkse koningschiëting van de St.-Sebastiaansgilde tot keizer schoot.

De aloude St.-Sebastiaansgilde van Herentals bestaat heel zeker sinds 1404 al wordt er reeds in 1332 melding gemaakt van een kruisboogilde te Herentals, net zoals in Lier en Zandhoven. De gilden die oorspronkelijk opgericht werden als een soort burgerbescherming bedreven steeds het boogschieten waarbij onderscheid gemaakt werd tussen kruis-, hand- en voetbogen. De huidige gilden proberen de oude tradities in ere te houden zoals de klederdracht, de volksdansen en het boogschieten.

Koningschiëtingen zijn driejaarlijkse manifestaties waarbij de winnaar, die de oppergaai afschiet, tot koning gekroond wordt en meteen de tweede hoogste in rang wordt na de hoofdman. Waar destijds de

hoofdman en zijn twee Dekens meestal notabelen waren, kreeg het gewone volk kans tot medezeggenschap en deelname in het bestuur via de koningschiëtingen aangezien de koning gedurende drie jaren in het bestuur mocht zetelen. Slaagde een koning erin om zich drie maal na mekaar tot koning te kronen, dan kreeg hij de titel van keizer mee, een functie voor het leven.

Het koningschiëten ontstond destijds bij het gaaischiëten op de kerktoeren, waarbij de pastoor steeds uitgenodigd werd om mee te doen. Daardoor kon hij zich nooit verhalen tegen eventuele beschadiging van zijn toren aangezien hij zelf meegedaan had. Later werd overgegaan naar de staande wip waarbij de oppergaai zich ongeveer 23 meter hoog bevindt.

OMNI-SPORTMAN

De kersverse keizer van de St.-Sebastiaansgilde, Rik Van Dijk, is een zeer vertrouwde figuur in Herentals en omgeving. Als 16-jarige speelde hij reeds in het eerste voetbalelftal van Herentals waar hij onafgebroken aantrad van 1935 tot 1952. Toen schakelde Rik over naar het bil-

jart waar hij in 1972 kampioen van België werd in het driebanden-eerste klasse. Intussen baatte hij de gekende café Heba uit op de Molekens en in 1971 sloot hij aan bij de Gilde waar hij na één jaar aspirant op 5 maart 1972 beëdigd werd als gildebroeder. Amper drie maanden later schoot hij zich tot koning bij de driejaarlijkse wedstrijden. Dit feit zal hij herhalen in 1978, 1981 en 1984, doch hij werd pas nu keizer aangezien Victor Heymans zich in 1975 tot koning schoot.

Voor zover terug te vinden in de annalen van de St.-Sebastiaansgilde zou Rik Van Dijk de allereerste keizer zijn van deze gilde. Een titel waar Rik uiteraard heel fier op is en waardoor de keizerstede meteen aan haar derde keizer toe is. Dit gebeuren is het stadsbestuur evenmin ontgaan zodat een officiële ontvangst gepland werd op het stadhuis volgende zaterdag om 11 u.

me 1984. - Os.

